

UCHWAŁA NR LV/305/2022
RADY GMINY OSIECZNICA
z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie uchwalenia ” Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Osiecznica na lata 2022-2026”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) uchwała się, co następuje:

- § 1. Uchwala się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Osiecznica na lata 2022-2026”, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osiecznica.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Jadwiga Rybicka

Załącznik do Uchwały Nr LV/305/2022
Rady Gminy Osiecznica
z dnia 29 grudnia 2022 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W
GMINIE
OSIECZNICA NA LATA 2022 – 2026

1. WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie to zjawisko społeczne zachodzące, gdy członek rodziny, mąż, żona lub inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie partnera, dzieci, rodziców, dziadków, teściów itp., używając przewagi fizycznej, gróźb, szantażu w celu utrzymania nad osobą kontroli i władzy, powodującej cierpienie i szkody.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (t.j. Dz. U 2021 poz.1249) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka. To ona daje człowiekowi możliwość wszechstronnego rozwoju i zaspokajania jego wielu potrzeb. To rodzina wprowadza jej członków w świat wartości i norm społecznych.

Dzieje się tak dlatego, że środowisko rodzinne stanowi źródło miłości i akceptacji, daje poczucie bezpieczeństwa przez spójność wewnętrzną i obecność osób, na które można liczyć. Kontakty z najbliższymi odgrywają istotną rolę w kształtowaniu osobowości człowieka. Ważnym elementem jej funkcjonowania jest to, że odzwierciedla w swojej strukturze przeobrażenia ogólnospołeczne i z czasem dostosowuje się do nich. Rodzina poddana wpływom zewnętrznym zmienia się i kształtuje osobowość, poglądy, system wartości oraz styl życia jej członków. Jeśli jej kondycja pogarsza się, to wpływa to destrukcyjnie na funkcjonowanie nie tylko jednostki, ale również społeczeństwa. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych jej członków stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie wywołuje poczucie bezradności i jest źródłem lęku i bólu. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Żaden człowiek nie może i nie powinien być na nią narażony. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Kwestia ta to ogromne wyzwanie dla służb i instytucji zainteresowanych losem osób zagrożonych przemocą lub już jej doświadczających.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym duże znaczenie mają działania profilaktyczne, które zaszczepione odpowiednio wcześniej dają szansę na uniknięcie głębokiego kryzysu, a nawet tragedii.

Doświadczenie obecnego systemu ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, przy jednoczesnym zapewnieniu stałych form oddziaływań wobec osób ją stosujących, ma przyczynić się do coraz bardziej zintegrowanego systemu pomocowego na rzecz rodzin.

W tym celu tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Osiecznica, zwany dalej Programem. Obejmuje on profilaktykę skierowaną na najważniejsze czynniki ryzyka tkwiące w rodzinie

i jej otoczeniu społecznym. Nadrzędnym działaniem programu są nie tylko oddziaływania profilaktyczne, ale także szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy w rodzinie i przywrócenie bezpiecznego funkcjonowania w rodzinie. Zakłada się aktywne włączenie w realizację programu wszystkich służb mających styczność w codziennej pracy z rodziną. Cele, działania i zadania programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Osiecznica w zakresie przeciwdziałania występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podstawę Programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji działających w gminie (bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców) w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Szkół z terenu Gminy Osiecznica, Policji, Sądu Rejonowego w Bolesławcu i kuratorów sądowych oraz organizacji pozarządowych. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają skuteczność takiego podejścia zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie realizowany w latach 2022-2026. Cele, działania i zadania mogą podlegać ewaluacji.

2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r.;
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej;
- 4) Ustawa z dnia 25 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 5) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy;
- 6) Ustawa z dnia 06 czerwca 1997 r. Kodeks Karny;
- 7) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 8) Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks Postępowania Cywilnego;
- 9) Rozporządzenie rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”

Opracowany dokument jest skorelowany z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 oraz ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osiecznica na lata 2021-2025.

3. ANALIZA SWOT SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Jest stosowana w obszarach planowania. W przypadku Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowi efektywną metodę identyfikacji

mocnych i słabych stron lokalnego systemu polityki społecznej oraz szans i zagrożeń jakie przed nim stoją.

Opracowana diagnoza problemu zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Osiecznica oraz potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez profesjonalistów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, pozwoliły na sporządzenie analizy SWOT, której wyniki zostały przedstawione w tabeli Nr 1.

Tabela nr 1 Analiza SWOT

czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne; • zjawisko przemocy rozpowszechnione w mediach, stronie internetowej, tablicach ogłoszeń; • współpraca z instytucjami zajmującymi się zjawiskiem przeciwdziałania przemocy w rodzinie: Policja, GKRPA, oświata, kuratorzy, służba zdrowia itp.,; • upowszechnienie wśród dzieci i młodzieży działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Zjawisko silnie zakorzenione w środowisku; • brak narzędzia wykonawczego wobec sprawców przemocy do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych; • zbyt małe zaangażowanie przedstawicieli niektórych instytucji zobowiązanych do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; • brak grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
Czynniki zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwości wykorzystania istniejących przepisów prawa pozwalających na skuteczniejszą izolację sprawców od ofiar przemocy w rodzinie; • rosnąca świadomość społeczna dotycząca problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz zmiana postaw społecznych; • zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak konsekwencji działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc; • zbyt niskie kary w stosunku do popełnianych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu; • istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. Przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej;

<p>przemocy w rodzinie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom zaufania do instytucji pomagających i niechęć do współpracy ze strony rodzin; • niedostateczna liczba kadry specjalistycznej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
--	---

4. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE OSIECZNICA

PROBLEM PRZEMOCY Z PERSPEKTYWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

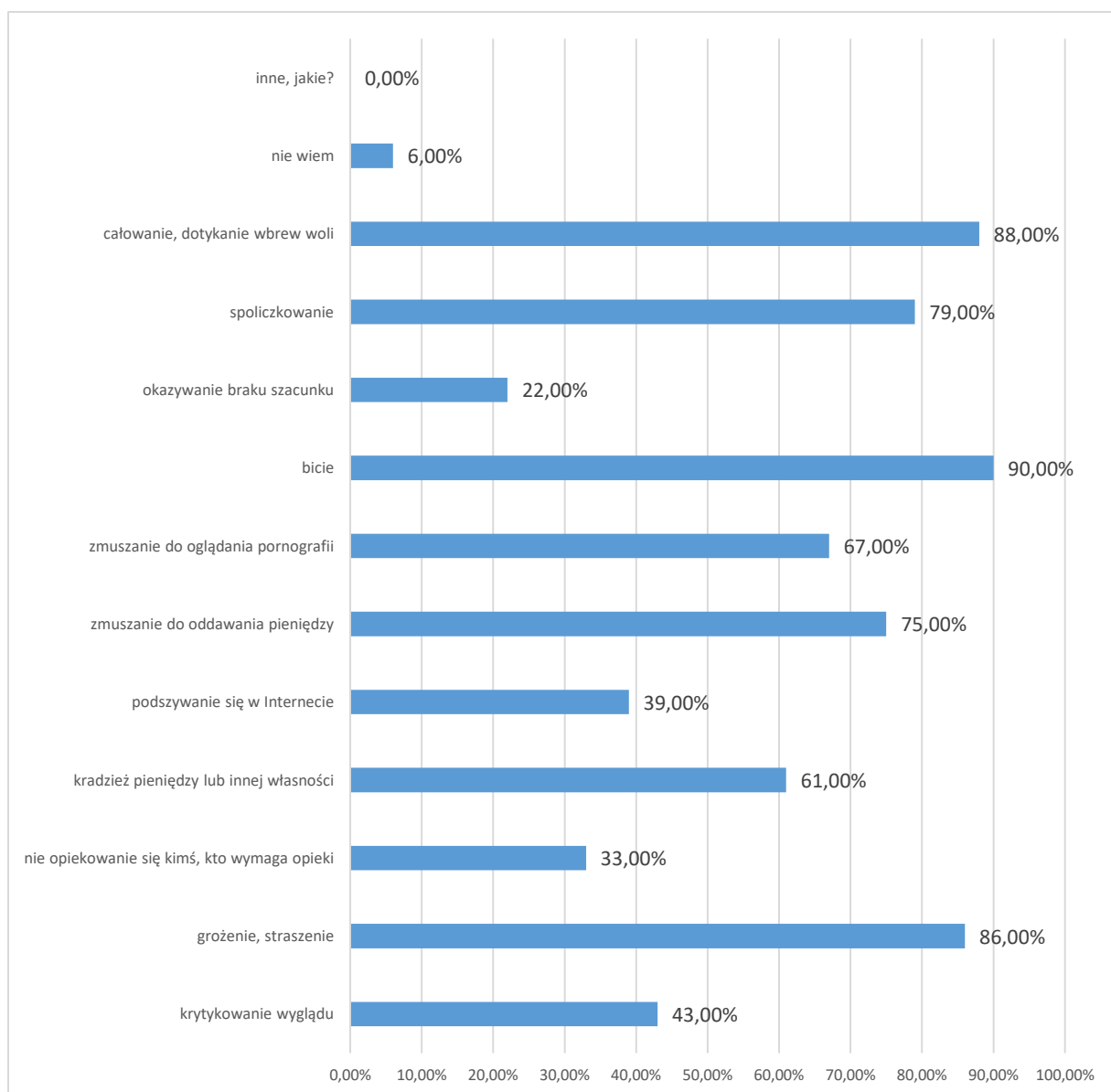
Przemoc to jeden z problemów społecznych, który coraz bardziej staje się widoczny w polskiej rzeczywistości społecznej. Nie jest to nowy problem, jednak jego eskalacja zatacza coraz szersze kręgi w świecie współczesnym, przyjmując nowe formy i powodując coraz szersze, tragiczne skutki. Przemoc – to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw drugiej osobie. Narusza prawa i dobra osobiste, powoduje cierpienie i szkody. Przemoc jest działaniem intencjonalnym i zamierzonym, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Zawsze powoduje ona jakieś szkody. Przemoc to nie to samo co agresja. To co je odróżnia, to przewaga sił jednej ze stron. W przypadku agresji zachowana jest równowaga sił pomiędzy stronami. Przemoc to nie tylko bicie, czy też siniaki na ciele. Może ona przyjmować różne formy:

- **Przemoc fizyczna** – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub też groźba uszkodzenia ciała. Może ona przybierać postać m. in. popychania, szarpania, bicia. Jest to niezwykle niebezpieczna forma przemocy, gdyż najczęściej zostawia ona ślady w postaci obrażeń, które mogą doprowadzić nawet do śmierci ofiary.
- **Przemoc psychiczna** – naruszanie godności osobistej. To m.in. powtarzające się poniżanie, ośmieszanie, manipulowanie, brak wsparcia, uwagi, wymagania i oczekiwania, którym nie można sprostać, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi. Jedną z form przemocy psychicznej jest nadopiekuńczość, przejawiająca się w dążeniu do ograniczenia samodzielności poszczególnych członków rodziny w różnych obszarach życia społecznego.
- **Zaniedbanie** – przyjmuje postać ciągłego niezaspokojenia podstawowych potrzeb biologicznych oraz psychicznych członków rodziny przez sprawujących nad nimi opiekę

bliskich. Ten rodzaj przemocy może mieć formę niedożywiania dzieci, niewłaściwej opieki nad osobami starszymi, a także lekceważenia emocjonalnego, psychicznego oraz nieokazywaniem uczuć.

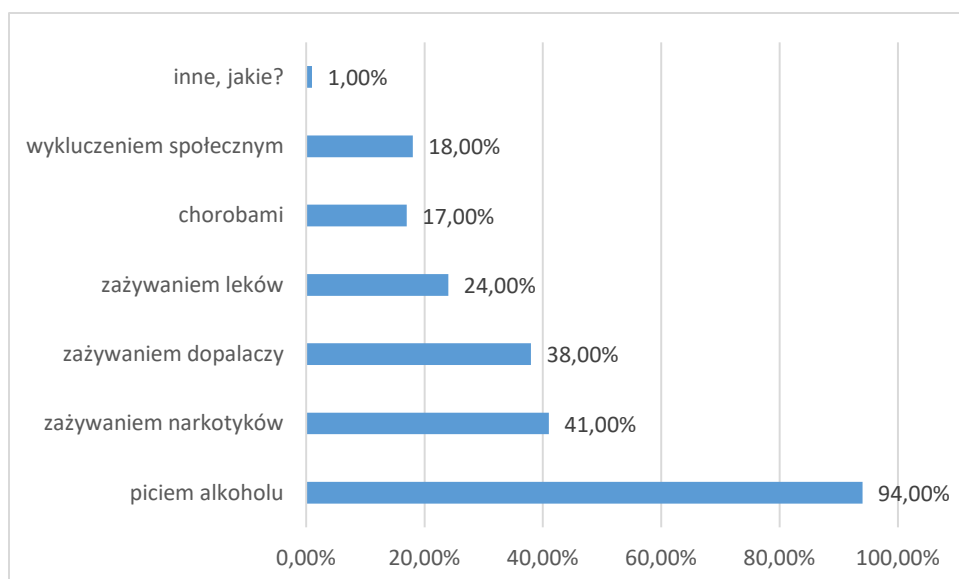
- **Przemoc ekonomiczna** – odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwiania bądź ograniczania podjęcia pracy zarobkowej, ale to również niszczenie przedmiotów.
- **Przemoc seksualna** – zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych wbrew woli osoby doznającej przemocy. To m. in. zmuszanie do oglądania filmów pornograficznych, dotykanie wbrew woli w miejscach intymnych, zmuszanie do prostytucji, zachowań seksualnych z udziałem osób trzecich.

Powyższy problem przemocy to kolejne zagadnienie poruszane w raporcie z diagnozy społecznej Gminy Osiecznica. Niniejszy rozdział miał na celu, nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie, czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe. Ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akty przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali m. in. na: bicie (90,00%), całowanie, dotykanie wbrew woli (88,00%), czy też grożenie, straszenie (86,00%).

Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pani/Pana zdaniem aktem przemocy?

35,00% ankietowanych przyznało, że zna osoby, które doznają przemocy w domu. Kolejne 47,00% osób ankietowanych nie zna osób, które doświadczają przemocy. Pozostałe 18,00% respondentów nie ma informacji na ten temat. Dane te pokazują, iż zjawisko przemocy domowej jest obecne w otoczeniu ankietowanych.

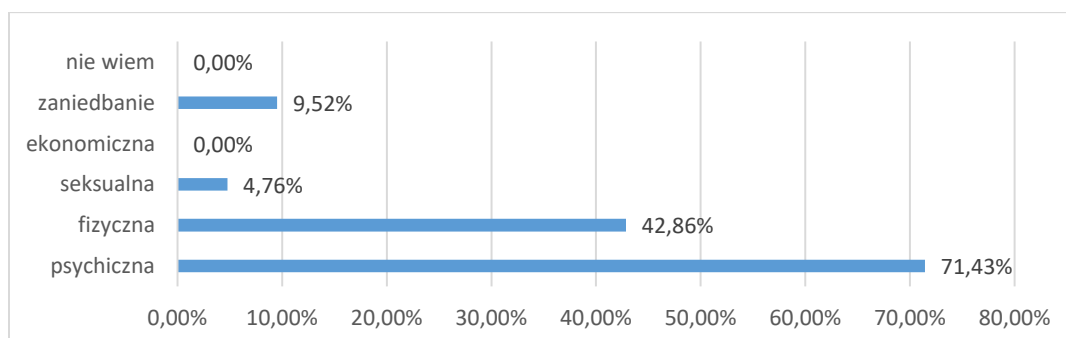

Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

Zdaniem ankietowanych mieszkańców, bezpośrednią przyczyną występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Osiecznica jest picie alkoholu (94,00%), zażywanie narkotyków (41,00%) i zażywanie dopalaczy (38,00%). W pytaniu „inne, jakie?” respondenci nie wymienili nic konkretnego.

Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Osoby doświadczające przemocy najczęściej zaznaczały, iż były ofiarami przemocy psychicznej (71,43%), fizycznej (42,86%), zaniedbania (9,52%) oraz przemocy seksualnej (4,76%).

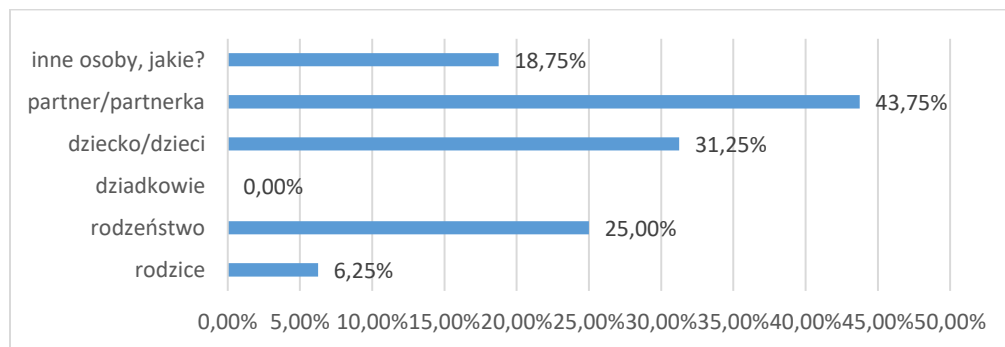

Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

Osoby, które zaznaczyły, że stosowały przemoc wobec drugiej osoby odpowiedziały, iż najczęściej, była to przemoc fizyczna (81,25%) oraz psychiczna (31,25%), natomiast po 6,25% respondentów wskazało na przemoc ekonomiczną oraz zaniedbanie.

Jakiego rodzaju zastosował Pan/i przemoc? (Pytanie wielokrotnego wyboru).

Ankietowani, którzy przyznali, że stosowali przemoc, stosowali ją najczęściej wobec: partnera/partnerki (43,75%) oraz dziecka/dzieci (31,25%). Dodatkowo 18,75% respondentów wybrało odpowiedź „inne, jakie?” wymieniając: „samoobrona”.

PROBLEM PRZEMOCY Z PERSPEKTYWY DZIECI I MŁODZIEŻY

Przemoc – jest to kolejny problem, który został poruszony w badaniu wśród młodych mieszkańców. O samej przemocy jesteśmy w stanie mówić, gdy zostaną spełnione pewne warunki takie jak: gdy jest to intencjonalne działanie lub zaniechania działania, jedna z osób ma wyraźną przewagę nad drugą (która staje się ofiarą przemocy), działanie sprawcy przemocy narusza prawa i dobra osobiste drugiej osoby, ofiara doznaje cierpienia, szkód psychicznych oraz często fizycznych. Młodzi respondenci zostali poproszeni o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem mogą prowokować agresję oraz przemoc wśród młodzieży. Uczniowie uważają, że przemoc wynika głównie z nadużywania alkoholu (69,44% chłopców, 75,44% dziewczynek) i narkotyków (63,89% chłopców, 64,91% dziewczynek), ale także z: zaborczości

(44,44% chłopców, 40,35% dziewczynek), wpływu środowiska (44,44% chłopców, 42,11% dziewczynek), czy też różnicach w poglądach (19,44% chłopców, 29,82% dziewczynek).

Uczniowie, którzy przyznali, że stosowano wobec nich przemoc zostali poproszeni o wskazanie, kto przeciwko nim zastosował ową przemoc. Wobec uczniów płci męskiej, przemoc najczęściej stosowali koledzy ze szkoły (55,56%) oraz inne osoby (33,33%). Dziewczynki również przyznały, że najczęściej doznawały przemocy od szkolnych kolegów (50,00%), a także innych osób (36,36%). Młodzi mieszkańcy wymieniali wśród innych osób: „kiedyś się pobiliśmy z kolegami z osiedla”, „nie powiem”, „sam sobie” oraz „nikt”.

i psychoaktywnej. Uczniowie (50,00%) oraz uczennice (68,18%) twierdzą w większości, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnej substancji oraz, że nie mają takich informacji (33,33% chłopców, 27,27% dziewczynek). Dodatkowo respondenci zostali zapytani czy osoba, która stosowała wobec nich przemoc, była pod wpływem jakiegokolwiek substancji odpowiedzi „inne, jakie?” (5,56% chłopców, 9,09% dziewczynek), młodzi mieszkańcy napisali: „nie”.

Młodym mieszkańcom zadano pytanie dotyczące tego, czy według nich w ich szkole występuje zjawisko przemocy między uczniami. 16,67% chłopców oraz 21,05% dziewcząt uważa, że takie sytuacje się nie zdarzają. 30,56% uczniów oraz 29,82% uczennic nie ma zdania na ten temat. Natomiast 52,78% chłopców oraz 49,12% dziewczynek uważa, że sytuacje przemocowe pomiędzy uczniami się zdarzają.

Ostatnie w niniejszym rozdziale pytanie zadane młodym mieszkańcom Gminy Osiecznica dotyczyło zajęć profilaktycznych jakie są według uczniów najciekawsze. Dla chłopców są to: pogadanki z wychowawcą (58,33%), zajęcia z przedstawicielem Policji (41,67%) zajęcia z pedagogiem, psychologiem lub innym specjalistą (25,00%), oraz spektakle lub musicale profilaktyczne (8,33%). Dziewczynki również najczęściej wybierały pogadanki z wychowawcą (49,12%), zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (29,82%), zajęcia z przedstawicielem Policji (24,56%) oraz spektakle lub musicale profilaktyczne (8,77%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (8,33% chłopców, 19,30% dziewczynek), młodzi mieszkańcy nie wymienili nic konkretnego.

4.2 WNIOSKI DOTYCZĄCE PROBLEMU PRZEMOCY

W związku z przeprowadzoną diagnozą w obszarze problematyki przemocy w rodzinie w Programie należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- 1) konieczność prowadzenia działań informacyjnych o możliwości uzyskania wsparcia, a tym samym zwiększenia świadomości na temat przemocy w rodzinie wśród mieszkańców gminy;
- 2) konieczność dalszego usprawniania współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 3) prowadzenie działań profilaktycznych poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- 4) zapewnienie szerszej i natychmiastowej specjalistycznej oferty pomocy osobom doznającym przemocy;
- 5) podnoszenie kompetencji osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2022–2026

5.1. Założenia Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy Rodzinie został opracowany na lata 2022-2026. Program jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami obowiązującymi w gminie Osiecznica. Podstawą Programu jest zasada interdyscyplinarności, zakładająca że wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie dotkniętej problemem przemocy muszą być planowane i realizowane przez specjalistów, będących przedstawicielami różnych instytucji. Istotne znaczenie ma koordynacja działań i rzeczywista współpraca między instytucjami działającymi na rzecz rodziny będącej w kryzysie.

Program cechuje także:

1. **Systematyczność** - rozumiana jako możliwość rozwoju spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie, pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy. Ogniwem tego systemu są pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zaangażowani bezpośrednio w pomoc poszczególnym członkom rodziny uwikłanej w przemoc domową.

2. **Kompleksowość** – przemoc została ujęta w Programie jako zjawisko złożone, wieloaspektowe rozpatrywane w perspektywie prawnej, psychologicznej, społeczno-bytowej i moralnej. Uwzględnienie tylu aspektów przemocy domowej pozwala na pełniejszą jej diagnozę, na dostrzeżenie jej skutków i konsekwencji. Szerszy kontekst zjawiska wskazuje także więcej możliwości oddziaływania w celu zapobiegania przemocy.

3. **Efektywność** – Program zakłada pełną realizację celów i priorytetów działań w oparciu o diagnozę problemu oraz dokładne poznanie zjawiska. Program wymaga monitorowania i ewaluacji.

Założenia oraz cele Programu zostały określone zgodnie z wytycznymi zawartymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ponadto Program odpowiada zadaniom przypisanym gminom w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

5.2 Odbiorcy Programu

Cele programu i ich realizacja oraz działania zaplanowane do realizacji w ramach tego Programu mają służyć ochronie rodzin zagrożonych przemocą oraz poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy. Aby skutecznie zapobiegać problemowi przemocy i niwelować patologiczne zachowania przemocowe, należy zbudować wielopoziomowy, spójny system pomocy dla rodzin uwikłanych w przemoc, którego fundamentem będzie aktywizacja zasobów lokalnych.

Program kierowany jest również do osób zajmujących się udzielaniem pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc, jak również do sprawców przemocy.

Zgodnie z założeniami Program kierowany jest do:

- 1) osób doznających przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów pozostających w związkach nieformalnych, osób w podeszłym wieku, osób niepełnosprawnych;
- 2) osób stosujących przemoc w rodzinie (sprawców przemocy);
- 3) świadków przemocy w rodzinie;
- 4) pracowników instytucji i służb zajmujących się profesjonalnie udzielaniem pomocy osobom doświadczającym przemocy;
- 5) społeczności lokalnej.

5.3. Cel Programu

5.3.1. Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Osiecznica.

5.3.2. Cele szczegółowe:

- 1) sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja;
- 2) poszerzenie świadomości, wiedzy i wrażliwości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie;
- 3) zapewnienie wieloaspektowej ochrony i pomocy osobom oraz rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- 5) podnoszenie oraz doskonalenie poziomu kompetencji zawodowych i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizowanie poniżej wskazanych celów operacyjnych.

1) Wsparcie rodzin, w których diagnozowana jest przemoc - sposoby realizacji celu:

- a) prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których diagnozowana jest przemoc;
- b) udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy rodzinom dotkniętym przemocą;
- c) prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw,
- d) oddziaływania korekcyjno - edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie;
- e) podejmowanie działań w celu zapewnienia pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia i bezpiecznego schronienia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

2) Pogłębianie świadomości i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie - sposoby realizacji celu:

- a) podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie poprzez

przygotowanie materiałów informacyjnych tj. ulotki, plakaty, broszury i umieszczanie ich w miejscach ogólnie dostępnych;

b) współuczestnictwo w kampaniach i programach społecznych dotyczących przemocy w rodzinie;

c) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Osiecznica profilaktyki agresji i przemocy m. in. poprzez organizowanie zajęć socjoterapeutycznych w świetlicach wiejskich;

d) zajęcia z edukacji społecznej.

3) Poprawa skuteczności podejmowanych działań przez instytucje i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Osiecznica – sposoby realizacji celu:

a) zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Osiecznica poprzez wypracowanie aktywnej, stałej współpracy placówek oświatowych, służby zdrowia, gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych oraz zespołu interdyscyplinarnego;

b) kontynuowanie wizyt przez pracowników socjalnych, przedstawicieli policji i kuratorów sądowych w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą;

c) profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

d) diagnozowanie, monitorowanie i reagowanie na niepokojące sytuacje mogące świadczyć o występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.

Przewidywane efekty Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 związane są z realizowaniem ustawowych zapisów, którego celem jest minimalizowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej skutków. Program ten zakłada konieczność podejmowania aktywnych i kompleksowych działań skupionych w równej mierze na przeciwdziałaniu przemocy, ochronie ofiar przemocy, jak i oddziaływaniach na osoby, które przyjmują postawy agresywne i wykazują zachowania przemocowe. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 stawia na efekty, które będą widoczne w:

- a) zmianie postaw społeczności lokalnej;
- b) zwiększeniu społecznej wrażliwości i zaangażowaniu w problematykę dotyczącą przeciwdziałania przemocy;
- c) profilaktyce i edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie poznania skutków stosowania przemocy w rodzinie;
- d) promowaniu metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- e) poszerzeniu dostępności i skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy,
- f) wzroście liczby osób zajmujących się profesjonalnie pomocą ofiarom i sprawcom przemocy.

Tabela. Nr 2 Cel główny, cele szczegółowe, kierunki działań, realizatorzy działań i wskaźniki realizacji działań

Cel główny	Cele szczegółowe	Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki
Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Osiecznica.	1.1. Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja.	1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie, w tym z udziałem mieszkańców gminy, w formie badań ankietowych dot. rozmiarów zjawiska oraz skuteczności pomocy.	ZI, GOPS, ZKiW, Policja, GKRPA	Liczba założonych Niebieskich Kart, analiza badań ankietowych, statystyki określające wielkość zjawiska przemocy.
	1.2. Poszerzenie świadomości, wiedzy i wrażliwości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie.	1. Zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy na temat przemocy w rodzinie m.in. poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, w tym rozpowszechnianie plakatów, broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy oraz umieszczanie informacji w gablotach na terenie gminy, publikowanie na stronie internetowej GOPS informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej. 2. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m. in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnych programów profilaktyki. 3. Prowadzenie działalności profilaktycznej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wśród osób dorosłych, m.in. poprzez działania edukacyjne służące wzmacnianiu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą. 4. Organizowanie dla nauczycieli szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy 5. Edukowanie ofiar przemocy w zakresie przysługujących im praw	ZI, GOPS, ZKiW, Policja, organizacje pozarządowe, GOK, inne podmioty i instytucje.	Liczba upowszechnionych materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) - liczba publikowanych na stronie internetowej GOPS informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia, - liczba zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki agresji i przemocy, -liczba dzieci uczestniczących w zajęciach, -liczba działań edukacyjnych dla rodziców -liczba rodziców uczestniczących w działaniach edukacyjnych, - liczba szkoleń dla nauczycieli, - liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach.
	1.3. Zapewnienie wieloaspektowej ochrony i pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.	1. Działania zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie w szczególności poprzez realizację procedury „Niebieskiej Karty”. 2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie poprzez wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”. 3. Realizowanie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, socjalnego, prawnego, zawodowego i rodzinnego. 4. Kontynuacja pracy terapeuty uzależnień z rodzinami. 5. Umożliwienie dostępności do lokalnego telefonu informacyjnego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 6. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia lub w ośrodkach interwencji kryzysowej. 7. Tworzenie warunków umożliwiających ofiarom przemocy otrzymywania w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych. 8. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. 9. Pomoc w formie pracy socjalnej oraz pomocy pieniężnej i niepieniężnej w ramach pomocy społecznej.	ZI, GOPS, ZKiW, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, GKRPA, policja, służba zdrowia, wójt gminy inne podmioty i instytucje	- liczba posiedzeń ZI, - liczba utworzonych grup roboczych, - liczba osób objętych pomocą, - liczba rodzin objętych pomocą, - liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty” przez poszczególne właściwe służby, - liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, - liczba osób, którym zapewniono miejsce w całodobowych ośrodkach wsparcia lub ośrodkach interwencji kryzysowej, - liczba osób (ofiar przemocy), które otrzymały mieszkania socjalne,

		<p>10. Organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb).</p>		<p>- liczba dzieci, którym zapewniono bezpieczeństwo w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie, - liczba osób dotkniętych problemem przemoc, którym udzielono pracy socjalnej lub innej pomocy społecznej, - liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemoc i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemoc oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.</p>
1.4. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.		<ol style="list-style-type: none"> 1. Motywowanie sprawców przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. 2. Motywowanie sprawców przemoc nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego. 3. Kierowanie sprawców przemoc do psychologa lub terapeuty uzależnień. 4. Przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami stosującymi przemoc do zmiany zachowań. 	<p>ZI, GOPS, Policja, Sąd Rejonowy, Prokuratura, GKRPA, psycholog</p>	<p>- liczba osób biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych, - liczba osób korzystających z porad psychologa, terapeuty uzależnień, - liczba osób, które podjęły leczenie z uzależnienia od alkoholu.</p>
1.5. Podnoszenie oraz doskonalenie poziomu kompetencji zawodowych i przeciwdziałanie, wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemoc w rodzinie		<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie szkoleń i warsztatów dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemoc w rodzinie. 2. Umożliwienie udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego (zewnętrznego). 	<p>GOPS</p>	<p>liczba przeprowadzonych szkoleń, - liczba osób biorących udział w szkoleniach, - liczba osób delegowanych na szkolenia zewnętrzne.</p>

Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom, rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- 1) wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą;
- 4) zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy;
- 5) podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 6) zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

Finansowanie Programu

Zadania Programu będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy. Środki pochodzić będą głównie z budżetu Gminy Osiecznica, przy czym środki na obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego przewidziane będą w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy.

Zadania ujęte w Programie mogą być także finansowane z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Ewaluacja i monitoring

Monitorowanie Programu będzie prowadził Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy, na podstawie zebranych informacji, przekazywanych przez jednostki uczestniczące w jego realizacji. Wskaźniki osiągnięcia celów będą mierzone systematycznie w okresach rocznych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy do dnia 31 marca każdego roku przedłoży radzie gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Ostateczne efekty realizacji Programu zostaną podsumowane w 2026 roku po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji.